

ผลคำวินิจฉัยคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า
กรณีผู้ประกอบการธุรกิจรับซื้อผลไม้ในพื้นที่ภาคตะวันออก
(รายบริษัท ย. จำกัด)

ระหว่าง	คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า	ผู้กล่าวหา
	บริษัท ย. จำกัด	คู่กรณีที่ ๑
	นาย ส.	คู่กรณีที่ ๒

ข้อร้องเรียน

วันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๖๒ นาย ห. ผู้ร้อง ร้องเรียนต่อสำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าว่า ผู้ร้องทำสัญญาซื้อขายลำไยกับคู่กรณีที่ ๑ ตามสัญญาเลขที่ BB๑๒ ลงวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๖๑ โดยจะรับซื้อผลลำไยขนาด ๑ ถึง ๓ ในราคากิโลกรัมละ XX บาท ขนาด ๔ ในราคากิโลกรัมละ XX บาท และผลลำไยร่วง ราคากิโลกรัมละ X บาท โดยมีกำหนดรูดสารโพแทสเซียมคลอไรด์ในเดือนเมษายน ๒๕๖๒ และกำหนดเก็บเกี่ยวประมาณเดือนตุลาคม ๒๕๖๒ ซึ่งผู้ถูกร้องไม่ได้เข้ามาเก็บลำไยตามเวลาที่ระบุไว้ในสัญญา และแจ้งให้ผู้ร้องนำลำไยไปขายให้กับผู้รับซื้อรายอื่นและนำเงินมัดจำมาคืน ทำให้ผู้ร้องได้รับความเสียหาย

ข้อเท็จจริง

ข้อเท็จจริงที่ได้จากการแสวงหาพยานหลักฐานปรากฏว่า ผู้ร้องได้ทำสัญญาซื้อขายลำไยกับคู่กรณีที่ ๑ ซึ่งเป็นผู้ประกอบการธุรกิจรับซื้อลำไยและรวบรวมเพื่อคัดบรรจุ ดังนี้

๑. สัญญาฉบับเลขที่ BB๑๒ ลงวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๖๑ เป็นสัญญาที่พิพาทตามข้อร้องเรียน โดยตกลงซื้อขายผลผลิตลำไยจากสวนลำไยของผู้ร้อง และกำหนดเงื่อนไขให้ผลลำไยตกเป็นกรรมสิทธิ์แก่คู่กรณีที่ ๑ นับแต่วันที่ทำสัญญา ซึ่งผู้ร้องมีหน้าที่ในการดูแลต้นลำไย ผลลำไย และต้องบำรุงรักษาตามปกติเพื่อให้ได้ผลลำไยที่มีคุณภาพและขนาดตั้งแต่ขนาด ๑ ถึงขนาด ๔ ขึ้นไป นอกจากนี้ สัญญาซื้อขายลำไยดังกล่าว ยังกำหนดให้ผู้ถูกร้องรูดสารโพแทสเซียมคลอไรด์ในเดือนเมษายน ๒๕๖๒ และมีกำหนดเก็บผลลำไยในเดือนกันยายนถึงเดือนตุลาคม ๒๕๖๒ โดยคู่กรณีที่ ๑ ตกลงจะรับซื้อผลลำไยโดยกำหนดราคาซื้อผลลำไยขนาด ๑ ถึง ๓ ราคากิโลกรัมละ XX บาท ขนาด ๔ ราคากิโลกรัมละ XX บาท และผลลำไยร่วง ราคากิโลกรัมละ X บาท ทั้งนี้ หากมีจำนวนผลลำไยขนาด ๓ มากกว่าร้อยละ XX ของลำไยทั้งหมด จะต้องตกลงราคาซื้อขายกันอีกครั้ง คู่กรณีที่ ๑ ได้วางเงินมัดจำครั้งที่ ๑ จำนวน XXX,XXX บาท และวางเงินมัดจำครั้งที่ ๒ จำนวน XX,XXX บาท หากรวมค่าปุ๋ยและค่ายาด้วยจะรวมเป็นเงิน จำนวนทั้งสิ้น XXX,XXX บาท

๒. สัญญาฉบับเลขที่...

๒. สัญญาฉบับเลขที่ AA๑๓ ลงวันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๒ ซึ่งเป็นการต่อหนังสือสัญญาซื้อขายลำไย เลขที่ BB๑๒ เนื่องจากผู้ร้องยังคงค้างชำระค้ำมัดจำกับทางคู่กรณีที่ ๑ อยู่ โดยมีนาย ช. เป็นพนักงานฝ่ายจัดซื้อของคู่กรณีที่ ๑ ร่วมกับนาย อ. พนักงานของคู่กรณีที่ ๑ ทำหน้าที่เป็นล่าม และลงลายมือชื่อทำสัญญา ซึ่งมีรายละเอียดว่า คู่กรณีที่ ๑ ตกลงรับซื้อลำไยขนาด ๑ ถึง ๓ ในราคากิโลกรัมละ XX บาท ลำไยขนาด ๔ ราคากิโลกรัมละ XX บาท และลำไยลูกร่วง ราคากิโลกรัมละ X บาท และได้วางเงินมัดจำไว้ XXX,XXX บาท โดยมีกำหนดเข้าเก็บลำไยในเดือนตุลาคมถึงเดือนธันวาคม ๒๕๖๓

ตามสัญญาเลขที่ BB๑๒ ลงวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๖๑ ผู้ร้องได้ทำสัญญาซื้อขายลำไยกับคู่กรณีที่ ๑ ซึ่งมีการวางมัดจำไว้เป็นเงิน XXX,XXX บาท หากรวมค่าปุ๋ยและค่ายาแล้ว จะรวมเป็นเงิน XXX,XXX บาท โดยกำหนดเงื่อนไขให้ผลลำไยตกเป็นกรรมสิทธิ์แก่คู่กรณีที่ ๑ นับแต่วันที่ทำสัญญาซึ่งผู้ร้องมีหน้าที่ในการดูแลต้นลำไย ผลลำไย และต้องบำรุงรักษาตามปกติ เพื่อให้ได้ผลลำไยที่มีคุณภาพและขนาดตั้งแต่ขนาด ๑ ถึง ๔ ขึ้นไป นอกจากนี้ สัญญาซื้อขายลำไยดังกล่าวยังกำหนดให้คู่สัญญาเราตราสารโปสเตอร์ซีมคลอเรตในเดือนเมษายน ๒๕๖๒ และมีกำหนดเก็บผลลำไยในเดือนกันยายนถึงเดือนตุลาคม ๒๕๖๒ โดยคู่กรณีที่ ๑ ตกลงจะรับซื้อผลลำไย โดยกำหนดราคาซื้อผลลำไยขนาด ๑ ถึง ๓ ราคากิโลกรัมละ XX บาท ขนาด ๔ ราคากิโลกรัมละ XX บาท และผลลำไยร่วงราคากิโลกรัมละ X บาท หากมีจำนวนผลลำไยขนาด ๓ มากกว่าร้อยละ XX ของลำไยทั้งหมด จะต้องตกลงราคาซื้อขายกันอีกครั้ง

เดือนตุลาคม ๒๕๖๒ ผู้ร้องได้แจ้งแก่คู่กรณีที่ ๑ ว่า ผลลำไยพร้อมทำการเก็บแล้ว และมีตัวแทนของคู่กรณีที่ ๑ คือ นาย อ. และนาย ช. ได้เข้าตรวจคุณภาพของผลลำไยที่สวนลำไย แต่ปรากฏว่าผลลำไยของผู้ร้องไม่ได้คุณภาพตามที่กำหนดไว้ ทำให้คู่กรณีที่ ๑ ไม่สามารถเข้าเก็บผลลำไยได้ โดยอ้างว่าเนื่องจากในปี ๒๕๖๒ เกิดภัยแล้ง ขาดน้ำ ผู้ร้องจึงทำการรตราสารล่าช้าออกไปประมาณปลายเดือนพฤษภาคม ๒๕๖๒

เดือนธันวาคม ๒๕๖๒ ซึ่งครบกำหนดเข้าเก็บผลผลิตลำไย แต่คู่กรณีที่ ๑ ยังไม่เข้าเก็บผลผลิตลำไยของผู้ร้องแต่อย่างใด ผู้ร้องจึงได้เข้าไปขอความช่วยเหลือจากนาย ฉ. เมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๖๒ เพื่อให้ติดต่อเจรจากับทางคู่กรณีที่ ๑ ให้เข้าเก็บผลผลิตลำไย และเป็นวันเดียวกับที่พนักงานเจ้าหน้าที่จากสำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าได้ลงพื้นที่ตรวจสอบข้อเท็จจริง โดยนาย ฉ. ได้โทรศัพท์ประสานให้ผู้ร้องเข้าร้องเรียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ จากนั้น นาย ฉ. ได้ให้บุตรสาวโทรศัพท์ประสานไปยังนาย อ. ตัวแทนของคู่กรณีที่ ๑ เพื่อขอทราบสาเหตุที่ไม่เข้าเก็บผลผลิตลำไยของผู้ร้อง ซึ่งนาย อ. ได้แจ้งกลับมาว่าจะเข้าเก็บผลผลิตลำไยของผู้ร้องในวันรุ่งขึ้น

ต่อมาในวันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๒ นาย อ. ตัวแทนของคู่กรณีที่ ๑ เดินทางมาที่สวนลำไยของผู้ร้องเพื่อเข้าเก็บผลลำไยในเวลาประมาณ ๑๒.๐๐ น. โดยผู้ร้องและพยานผู้ร้องได้สอบถามตัวแทนของคู่กรณีที่ ๑ ว่า “เหตุใดจึงเพิ่งเดินทางเข้ามา และจะสามารถเก็บผลผลิตลำไยได้ทันเวลาหรือไม่” ซึ่งตัวแทนของคู่กรณีที่ ๑ ได้แจ้งว่า “จะเก็บผลผลิตลำไยให้หมดภายในวันเดียวกัน หากมีค้ำจะเปิดไฟให้คนงานเก็บ” ดังนั้น พยานผู้ร้องเห็นว่า การเก็บผลผลิตลำไยในช่วงเวลากลางคืน คนงานจะไม่สามารถตัดเกรดลำไยได้อาจต้องเก็บผลผลิตลำไยในลักษณะลูกร่วงทั้งหมด ผู้ร้องและพยานผู้ร้องจึงแจ้งคู่กรณีที่ ๑ ว่า หากจะเก็บโดยตีเกรดลำไยเป็นลูกร่วงทั้งหมดนั้น ไม่ต้องเข้าเก็บ ซึ่งตัวแทนของคู่กรณีที่ ๑ แจ้งกลับมาว่า ลำไยของผู้ร้องผิวไม่สวยและมีขนาดค่อนข้างเล็ก หากเก็บผลลำไยอาจเก็บได้เป็นบางส่วน และจะถูกตีเกรดเป็นลำไยลูกร่วงจำนวนมาก ผู้ร้องจึงประสงค์จะนำลำไยไปจำหน่ายเอง ดังนั้น ตัวแทนของคู่กรณีที่ ๑ จึงได้แจ้งผู้ร้องให้นำเงินมัดจำคืน หากคืนเงินมัดจำไม่ได้จะต้องต่อสัญญาซื้อขายผลลำไยกับคู่กรณีที่ ๑ ก่อนที่ผู้ร้องจะนำลำไยไปจำหน่ายเอง โดยให้ถือเอาเงินมัดจำดังกล่าวเป็นเงินมัดจำของการทำสัญญาคราวถัดไปด้วย ซึ่งผู้ร้องได้ทำสัญญาเลขที่ AA๑๓

เพื่อเป็นการ...

เพื่อเป็นการต่อสัญญาเลขที่ BB๑๒ ก่อนที่ผู้ร้องจะนำลำไยไปจำหน่ายในลักษณะแบบเหมามัด (เหมาสวน) ให้กับพ่อค้ารับซื้อทั่วไป ซึ่งได้ผลผลิตลำไยทั้งสิ้นประมาณ XX กว่าตัน และได้รับเงินจากการซื้อขายเป็นเงินประมาณ XXX,XXX บาท และยังมีลำไยถูกร่วงส่วนที่เหลืออีกจำนวนหนึ่งซึ่งผู้ร้องได้นำไปจำหน่ายได้เงินมาอีกจำนวนประมาณ XX,XXX บาท

ทั้งนี้ ผู้ร้องแจ้งประเมินราคาผลผลิตลำไยเป็นเงินประมาณ XXX,XXX บาท โดยคำนวณจากผลผลิตลำไยประมาณ XX ตัน คู่กรณีที่ ๑ ไม่เข้าเก็บผลผลิตลำไยตามที่ได้ทำสัญญาไว้ ทำให้ผู้ร้องต้องจำหน่ายลำไยในลักษณะเหมามัด (เหมาสวน) ให้กับผู้รับซื้อรายอื่น ได้เงินมาทั้งสิ้นประมาณ XXX,XXX บาท เป็นเหตุให้ผู้ร้องได้รับความเสียหายเป็นจำนวนเงิน XXX,XXX บาท

ประเด็นวินิจฉัย

กรณีมีประเด็นที่ต้องวินิจฉัย ดังนี้

๑. ผู้ร้องและคู่กรณีที่ ๑ เป็นผู้ประกอบธุรกิจตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ หรือไม่

๒. คู่กรณีที่ ๑ เป็นผู้ประกอบธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาดตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ ประกอบประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง หลักเกณฑ์การเป็นผู้ประกอบธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาด ลงวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๖๓ หรือไม่

๓. คู่กรณีที่ ๑ เป็นผู้ประกอบธุรกิจที่มีอำนาจตลาดหรืออำนาจต่อรองที่เหนือกว่าตามประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการพิจารณาการกระทำอันเป็นผลเสียหายแก่ผู้ประกอบธุรกิจรายอื่น พ.ศ. ๒๕๖๑ หรือไม่

๔. คู่กรณีที่ ๑ กระทำการต้องห้ามตามมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ หรือไม่

คำวินิจฉัย

ประเด็นที่ต้องวินิจฉัยเป็นประการแรก คือ ผู้ร้องและคู่กรณีที่ ๑ เป็นผู้ประกอบธุรกิจตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ หรือไม่

คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าพิเคราะห์ข้อเท็จจริง เอกสารหลักฐาน และข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องรับฟังเป็นที่ยุติว่า คู่กรณีที่ ๑ ประกอบธุรกิจซื้อขายลำไยเพื่อส่งออกไปยังต่างประเทศ ส่วนผู้ร้องให้การรับว่า เป็นผู้เพาะปลูกลำไยเพื่อจำหน่ายให้กับลูกค้าต่าง ๆ รับซื้อไปทำการส่งออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศ ผู้ร้องจึงอยู่ในฐานะเกษตรกรที่ผู้ผลิตเพื่อจำหน่ายตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งถือเป็นผู้ประกอบธุรกิจเช่นกัน ดังนั้น ผู้ร้องและคู่กรณีที่ ๑ จึงเป็นผู้ประกอบธุรกิจตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐

ประเด็นที่ต้องวินิจฉัยประการต่อมา คือ คู่กรณีที่ ๑ เป็นผู้ประกอบธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาดตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ ประกอบประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง หลักเกณฑ์การเป็นผู้ประกอบธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาด ลงวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๖๓ หรือไม่

คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าพิเคราะห์ข้อเท็จจริง เอกสารหลักฐาน และข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องรับฟังเป็นที่ยุติว่า คู่กรณีที่ ๑ มียอดเงินขายจากการประกอบธุรกิจในปีที่ผ่านมา (ปี ๒๕๖๑) จำนวน XX,XXX,XXX.XX บาท ซึ่งไม่เกินหนึ่งพันล้านบาท ดังนั้น คู่กรณีที่ ๑ จึงมิใช่ผู้ประกอบการซึ่งมีอำนาจเหนือตลาดตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ ประกอบประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง หลักเกณฑ์การเป็นผู้ประกอบธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาด ลงวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๖๓ ข้อ ๓ กรณีจึงไม่จำเป็นต้องพิจารณาว่า คู่กรณีที่ ๑ กระทำการอันเข้าลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ หรือไม่

ประเด็นที่ต้องวินิจฉัยประการต่อมา คือ คู่กรณีที่ ๑ เป็นผู้ประกอบธุรกิจซึ่งมีอำนาจต่อรองที่เหนือกว่าตามประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการพิจารณาการกระทำอันเป็นผลเสียหายแก่ผู้ประกอบการรายอื่น พ.ศ. ๒๕๖๑ หรือไม่

คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าพิเคราะห์ข้อเท็จจริง เอกสารหลักฐาน และข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องรับฟังเป็นที่ยุติว่า ในการซื้อขายผลผลิตลำไยระหว่างผู้ร้องกับคู่กรณีที่ ๑ ตามสัญญาฉบับเลขที่ BB๑๒ ลงวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๖๒ ผู้ร้องและคู่กรณีที่ ๑ ตกลงกันว่า ให้ผลผลิตลำไยตามสัญญาตกเป็นกรรมสิทธิ์แก่คู่กรณีที่ ๑ และกำหนดให้ผู้ร้องไม่มีสิทธิขายให้กับผู้อื่น แสดงให้เห็นว่าในระหว่างที่สัญญายังมีผล ผู้ร้องไม่สามารถที่จะนำผลผลิตลำไยไปจำหน่ายให้แก่ผู้ใดได้ ผู้ร้องต้องรอการเก็บผลผลิตและการรับซื้อโดยคู่กรณีที่ ๑ ทั้งหมด จึงเป็นกรณีที่ผู้ร้องต้องพึ่งพาการรับซื้อผลผลิตลำไยจากคู่กรณีที่ ๑ โดยมูลค่าการทำธุรกิจระหว่างกันนั้นเป็นจำนวนร้อยละ XXX ในกรณีนี้ คู่กรณีที่ ๑ จึงเป็นผู้ประกอบธุรกิจซึ่งมีอำนาจต่อรองที่เหนือกว่าตามหลักเกณฑ์ของประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการพิจารณาการกระทำอันเป็นผลเสียหายแก่ผู้ประกอบการรายอื่น พ.ศ. ๒๕๖๑

ประเด็นที่ต้องพิจารณาประการต่อมา คือ คู่กรณีที่ ๑ กระทำการต้องห้ามตามมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ และประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการพิจารณาการกระทำอันเป็นผลเสียหายแก่ผู้ประกอบการรายอื่น พ.ศ. ๒๕๖๑ หรือไม่

คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าพิเคราะห์ข้อเท็จจริง เอกสารหลักฐาน และข้อกฎหมาย มีประเด็นที่ต้องวินิจฉัย ดังนี้

๑. สัญญากำหนดให้ผู้ร้องรูดสารโพแทสเซียมคลอไรด์ในเดือนเมษายน ๒๕๖๒ และกำหนดเก็บเกี่ยวผลผลิตลำไยในเดือนตุลาคม ๒๕๖๒ ซึ่งในกรณีนี้ คู่กรณีที่ ๑ ได้เดินทางเข้ามาตรวจสอบแปลงลำไยของผู้ร้องในวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๖๒ แต่พบว่า ลำไยของผู้ร้องยังไม่พร้อมเก็บ มีขนาดเล็ก และยังไม่โตเต็มที่เนื่องจากเกิดภัยแล้ง ขาดน้ำ ทำให้ผู้ร้องรูดสารล่าช้าจากเดือนเมษายน ๒๕๖๒ เป็นปลายเดือนพฤษภาคม ๒๕๖๒ จนกระทั่งในวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒ ผู้ร้องได้แจ้งให้คู่กรณีที่ ๑ ให้เข้าเก็บผลผลิตลำไย เนื่องจากเห็นว่าผลผลิตลำไยพร้อมเก็บเกี่ยวแล้ว มิฉะนั้นผลผลิตลำไยจะเกิดความเสียหาย ซึ่งคู่กรณีที่ ๑ ได้เข้ามาตรวจสอบลำไยของผู้ร้อง แต่ไม่ได้เก็บผลผลิตลำไยของผู้ร้อง โดยอ้างว่า ผลผลิตลำไยของผู้ร้องไม่ได้คุณภาพผิวไม่สวย ลูกเล็ก ในขณะที่ผู้ร้องอ้างว่าผลผลิตลำไยได้คุณภาพแล้ว พร้อมทั้งจะเก็บเกี่ยว ต่อมาเมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๖๒ ผู้ร้องเกรงว่า ผลผลิตลำไยจะเสียหายมากกว่านี้ จึงขอความช่วยเหลือจากนาย ฉ. เนื่องจากเป็นผู้ที่ได้รับความเชื่อถือให้แจ้งกับคู่กรณีที่ ๑ ให้เข้าเก็บผลผลิตลำไยซึ่งนาย ฉ. ได้ให้บุตรสาวเป็นผู้ประสานงานให้ ต่อมาในวันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๒ เวลาประมาณ ๑๒.๐๐ น. คู่กรณีที่ ๑ โดยนาย อ. ได้เดินทางเข้าสวนลำไยเพื่อเก็บผลผลิตลำไยของผู้ร้องซึ่งจะแล้วเสร็จในช่วงเวลาใกล้ค่ำ ทำให้คนงาน

ไม่สามารถคัดเกรด...

ไม่สามารถคัดเกรดลำไยได้อย่างถูกต้อง อาจต้องเก็บผลผลิตลำไยในลักษณะลูกร่วงทั้งหมด (โดยปกติการเก็บผลผลิตลำไยจะต้องดำเนินการเก็บตั้งแต่ช่วงเช้าตรู่จนถึงช่วงเวลาเย็น) ผู้ร้องจึงปฏิเสธการเก็บลำไยของคู่กรณีที่ ๑ เพราะเกรงว่าจะถูกตรวจคาร์บอน โดยขอนำผลผลิตลำไยไปจำหน่ายเอง พฤติกรรมดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า

๑.๑ การที่ผู้ร้องแจ้งให้คู่กรณีที่ ๑ เข้ามาเก็บผลผลิตลำไยเมื่อวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒ แต่คู่กรณีที่ ๑ มิได้เข้าเก็บผลผลิตลำไยแต่อย่างใด โดยอ้างว่าผลผลิตลำไยไม่ได้คุณภาพ ซึ่งคณะกรรมการแข่งขันทางการค้าพิจารณาแล้วเห็นว่า สัญญากำหนดให้ราดสารโพทาสเซียมคลอไรด์เดือนเมษายน ๒๕๖๒ และกำหนดเก็บเดือนตุลาคม ๒๕๖๒ แม้จะมีการราดสารล่าช้าออกไปเป็นเดือนพฤษภาคม ๒๕๖๒ ก็ตาม แต่กำหนดการเพาะปลูกลำไยตั้งแต่เริ่มราดสารจนถึงวันเก็บเกี่ยวผลผลิตจะมีระยะเวลาประมาณ ๖ เดือน ๑๕ วัน ซึ่งเป็นช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนธันวาคม ๒๕๖๒ ที่สามารถจะเก็บเกี่ยวผลผลิตได้แล้ว และผลผลิตลำไยน่าจะได้คุณภาพจำนวนหนึ่ง การกล่าวอ้างของคู่กรณีที่ ๑ ว่า ผลผลิตลำไยของผู้ร้องไม่ได้คุณภาพทั้งสวนและไม่ทำการเข้าเก็บ จึงไม่อาจรับฟังได้ นอกจากนี้การที่คู่กรณีที่ ๑ ให้ผู้ร้องนำผลผลิตลำไยไปขายให้กับผู้รับซื้อรายอื่น ก่อให้เกิดภาระค่าใช้จ่ายกับผู้ร้องเป็นอย่างมาก เพราะผู้ร้องไม่ทราบว่าจะไปติดต่อผู้ค้ารายใด เข้ามารับซื้อและหากเก็บลำไยไปขายเอง จะต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นทั้งในส่วนของค่าแรงงานและค่าบรรจุลำไยลงตะกร้า ซึ่งเป็นเหตุผลการเข้าทำสัญญาซื้อขายกับคู่กรณีที่ ๑

๑.๒ การที่ผู้ร้องต้องไปขอความช่วยเหลือจากนาย ฉ. เมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๖๒ ซึ่งในวันต่อมา คู่กรณีที่ ๑ ได้เข้ามาแย่งสวนของผู้ร้องในเวลาเที่ยงวัน และแจ้งว่าจะเข้าเก็บผลผลิตลำไยของผู้ร้องให้แล้วเสร็จในวันดังกล่าว ซึ่งโดยปกติจะต้องดำเนินการเก็บตั้งแต่ช่วงเช้าตรู่จนถึงช่วงเวลาเย็น ผู้ร้องและพยานผู้ร้องจึงเห็นว่า การเข้าเก็บลำไยในช่วงเวลาดังกล่าว ทำให้ผู้ร้องไม่ได้รับความเป็นธรรม เนื่องจากการเก็บผลผลิตลำไยจะแล้วเสร็จในช่วงเวลากลางคืน ทำให้คนงานไม่สามารถคัดคุณภาพลำไยได้อย่างถูกต้อง อาจต้องเก็บผลผลิตลำไยในลักษณะลูกร่วงทั้งหมด ซึ่งทำให้ผู้ร้องได้รับความเสียหายจากพฤติกรรมของคู่กรณีที่ ๑

๒. ในสัญญาซื้อขายลำไยระหว่างผู้ร้องและคู่กรณีที่ ๑ มีการกำหนดให้คู่กรณีที่ ๑ มีสิทธิในการริบเงินมัดจำจากผู้ร้องในหลายกรณี เช่น ข้อ ๓ “...ส่วนลำไยที่มีคุณภาพต่ำ เช่น ขาดการใส่ปุ๋ย ขาดยา ขาดน้ำ โรคระบาด ผลมีเชื้อรา สีเปลือกดำลาย ท้อป เปลือกแข็ง เปลือกหอย แตก ผิวแดง ผิดด้าน ผิดแกน เป็นต้น เสียหรือมีขนาดเล็ก หรือผลผลิตไม่มีคุณภาพ ทำให้ไม่สามารถทำการค้าหรือส่งออกไม่ได้ ผู้ขายยินยอมให้ผู้ซื้อ มีสิทธิเลือกที่จะไม่เก็บได้ และยินยอมให้ผู้ซื้อเรียกเงินค่าลำไยล่วงหน้าและเงินมัดจำคืนให้ทั้งหมด...” หรือ “ผู้ขายต้องทำการแต่งซ่อ ตามระเบียบของผู้ซื้อบริษัท หากเกิดความเสียหายจากกรณีใดกรณีหนึ่ง ทำให้ลำไยไม่มีคุณภาพตรงตามสัญญา ผู้ซื้อ มีสิทธิปฏิเสธรับของ และผู้ขายยินยอมให้ผู้ซื้อยกเลิกสัญญา และคืนเงินค่าผลผลิตล่วงหน้าและเงินมัดจำพร้อมดอกเบี้ยให้แก่ผู้ซื้อทันที” เป็นต้น แต่ไม่ปรากฏข้อความที่มีการระบุหรือการกำหนดให้ผู้ร้องมีสิทธิริบเงินมัดจำหรือระบุงบเวลาที่เหมาะสมให้ผู้ร้องมีสิทธิริบเงินมัดจำ กรณีคู่กรณีที่ ๑ ผิดนัดไม่เข้ามาเก็บผลผลิตลำไยตามที่ตกลงในสัญญา ประกอบกับข้อเท็จจริงรับฟังเป็นที่ยุติว่า ผู้ร้องต่อสัญญากับคู่กรณีที่ ๑ เนื่องจากผู้ร้องไม่สามารถนำเงินมัดจำมาคืนคู่กรณีที่ ๑ ได้ คู่กรณีที่ ๑ จึงให้ผู้ร้องต่อสัญญาซื้อขายลำไยในการเพาะปลูกลำไยคราวถัดไป โดยให้ถือเอาเงินมัดจำดังกล่าวเป็นเงินมัดจำของการทำสัญญาคราวถัดไปด้วย ทั้งนี้ การที่ผู้ร้องจำยอมต้องต่อสัญญากับคู่กรณีที่ ๑ ก็เพื่อจะได้สามารถนำลำไยไปขายให้กับผู้รับซื้อรายอื่นได้ เนื่องจากในสัญญาระบุให้ลำไยของผู้ร้องตกเป็นกรรมสิทธิ์แก่คู่กรณีที่ ๑

คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าพิจารณาแล้วเห็นว่า การกระทำของคู่กรณีที่ ๑ ซึ่งเป็นผู้ดำเนินกิจการซื้อขายผลผลิตลำไยอันเป็นผู้ประกอบธุรกิจตามกฎหมายกระทำการอันเป็นผลให้เกิดความเสียหายแก่เกษตรกร ซึ่งถือเป็นผู้ประกอบธุรกิจรายอื่นในลักษณะการใช้อำนาจตลาดหรืออำนาจต่อรองที่เหนือกว่าอย่างไม่เป็นธรรมเอาเปรียบหรือจำกัดทางเลือกของคู่ค้าดังกล่าวอย่างไม่เป็นธรรม อันเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๕๗ (๒) ประกอบประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง แนวปฏิบัติในการพิจารณาการกระทำอันเป็นผลเสียหายแก่ผู้ประกอบการรายอื่น พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๙ (๒) ดังนั้น คู่กรณีที่ ๑ จึงมีความผิดต้องชำระค่าปรับทางปกครองในอัตราไม่เกินร้อยละ ๑๐ ของรายได้ในปีที่กระทำผิดตามมาตรา ๘๒ แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐

เมื่อข้อเท็จจริงรับฟังเป็นที่ยุติว่า คู่กรณีที่ ๒ ซึ่งเป็นกรรมการผู้จัดการและเป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานของคู่กรณีที่ ๑ ซึ่งเป็นนิติบุคคล ตามหนังสือบริคณห์สนธิและหนังสือชี้แจงข้อเท็จจริงต่อคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า ประกอบกับภายใต้การดำเนินการของคู่กรณีที่ ๒ มีนาย อ. และนาย ช. พนักงานของฝ่ายจัดซื้อของคู่กรณีที่ ๑ เช็ดตัวเองออกเป็นตัวแทนของคู่กรณีที่ ๒ ประสานงานหาสวนลำไยกับเกษตรกร ตรวจสอบลำไยและเข้าเก็บผลผลิตลำไยโดยไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่ามีการโต้แย้งหรือคัดค้านจากคู่กรณีที่ ๒ และถือเป็นการสั่งการของคู่กรณีที่ ๒ ที่เป็นกรรมการผู้จัดการและเป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานของคู่กรณีที่ ๑ ดังนั้น การกระทำของนาย อ. และนาย ช. ย่อมต้องผูกพันคู่กรณีที่ ๒ ด้วยตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ดังนั้น คู่กรณีที่ ๒ จึงต้องรับโทษทางปกครองเช่นเดียวกับคู่กรณีที่ ๑ ตามมาตรา ๘๔ แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐

ประเด็นที่ต้องพิจารณาเป็นลำดับสุดท้าย คือ การที่คู่กรณีที่ ๑ ใช้อำนาจต่อรองที่เหนือกว่าในการเอาเปรียบผู้ประกอบการรายอื่นอย่างไม่เป็นธรรมอันเป็นผลให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ร้อง ซึ่งเป็นการกระทำต้องห้ามตามมาตรา ๕๗ (๒) แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ ประกอบประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง แนวปฏิบัติในการพิจารณาการกระทำอันเป็นผลเสียหายแก่ผู้ประกอบการรายอื่น พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๙ (๒) คู่กรณีที่ ๑ จำต้องชำระค่าปรับทางปกครองหรือไม่ เพียงใด

เมื่อคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้ามีมติเป็นเอกฉันท์เห็นว่า คู่กรณีที่ ๑ กระทำการเข้าลักษณะเป็นการใช้อำนาจต่อรองที่เหนือกว่าอย่างไม่เป็นธรรมเอาเปรียบหรือจำกัดทางเลือกของผู้ร้องอย่างไม่เป็นธรรม อันเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๕๗ (๒) ประกอบประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง แนวปฏิบัติในการพิจารณาการกระทำอันเป็นผลเสียหายแก่ผู้ประกอบการรายอื่น พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๙ (๒) และคู่กรณีที่ ๒ ในฐานะผู้รับผิดชอบการดำเนินงานของคู่กรณีที่ ๑ กระทำการจนเป็นเหตุให้คู่กรณีที่ ๑ กระทำความผิดตามมาตรา ๕๗ (๒) แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ ดังนั้น คู่กรณีที่ ๑ จึงมีความผิดต้องชำระค่าปรับทางปกครองในอัตราไม่เกินร้อยละ ๑๐ ของรายได้ในปีที่กระทำผิดตามมาตรา ๘๒ แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ และคู่กรณีที่ ๒ จึงต้องรับโทษชำระค่าปรับทางปกครองตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นด้วยตามมาตรา ๕๔ ประกอบมาตรา ๘๒ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน

คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าพิจารณาถึงความร้ายแรงแห่งพฤติกรรมที่กระทำผิดของคู่กรณีที่ ๑ ตามมาตรา ๘๕ แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ แล้ว จึงมีมติเป็นเอกฉันท์เห็นว่า ฐานรายได้ที่จะนำมาพิจารณาค่าปรับทางปกครอง คือ รายได้จากการประกอบธุรกิจในปีที่กระทำความผิด (ปี ๒๕๖๒) จำนวน XX,XXX,XXX.XX บาท

มติคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า

คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้ามีมติเป็นเอกฉันท์ว่า การกระทำของคู่กรณีที่ ๑ มีความผิดฐานเป็นผู้ประกอบธุรกิจกระทำการใด ๆ อันเป็นผลให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ประกอบการรายอื่น โดยใช้อำนาจต่อรองที่เหนือกว่าอย่างไม่เป็นธรรม ตามมาตรา ๕๗ (๒) แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ ประกอบประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง แนวปฏิบัติในการพิจารณาการกระทำอันเป็นผลเสียหายแก่ผู้ประกอบการรายอื่น พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๙ (๒) ดังนั้น เมื่อคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าคำนึงถึงความร้ายแรงแห่งพฤติกรรมที่กระทำผิดของคู่กรณีที่ ๑ ตามมาตรา ๘๕ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวแล้ว จึงให้คู่กรณีที่ ๑ รับผิดชอบชำระค่าปรับทางปกครองในอัตราไม่เกินร้อยละ ๑๐ ของรายได้ในปีที่กระทำความผิด ตามมาตรา ๘๒ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน และให้คู่กรณีที่ ๒ ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานของคู่กรณีที่ ๑ กระทำการจนเป็นเหตุให้คู่กรณีที่ ๑ กระทำความผิดตามมาตรา ๕๗ (๒) แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ ประกอบประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง แนวปฏิบัติในการพิจารณาการกระทำอันเป็นผลเสียหายแก่ผู้ประกอบการรายอื่น พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๙ (๒) รับผิดชอบชำระค่าปรับทางปกครอง ตามมาตรา ๘๔ ประกอบกับมาตรา ๘๒ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน

คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า จึงวินิจฉัยชี้ขาดให้กำหนดค่าปรับทางปกครองสำหรับคู่กรณีที่ ๑ ในอัตราโทษร้อยละ X จากฐานรายได้ของคู่กรณีที่ ๑ ในปี ๒๕๖๒ จำนวน XX,XXX,XXX.XX บาท จึงกำหนดค่าปรับทางปกครองสำหรับคู่กรณีที่ ๑ เป็นเงินจำนวน X,XXX,XXX.XX บาท และกำหนดอัตราค่าปรับทางปกครองสำหรับคู่กรณีที่ ๒ ในอัตราโทษร้อยละ XX ของค่าปรับทางปกครองของคู่กรณีที่ ๑ เป็นจำนวนเงิน XXX,XXX.XX บาท

คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า

๒๘ เมษายน ๒๕๖๕